

إِذَنْ : بنابراین

إِسْتِهْلَاك : مصرف کردن

(اِسْتَهْلَكَ، يَسْتَهْلِكُ)

أَغْضُضُ مِنْ صَوْتِكَ : صدایت را پایین

بیاور (عَضَّ: يَعْضُ)

إِقْصِدْ : میانه روی کن (قَصَدَ، يَقْصِدُ)

أَقِمْ : بر پای دار

«أَقِمِ الصَّلَاةَ: نماز را بر پای دار.»

(أَقَامَ، يُقِيمُ)

إِقْتِصَاد : صرفه جویی

(اِقْتَصَدَ، يَقْتَصِدُ)

أَنْكَرَ : زشت تر، زشت ترین = أَفْبَحَ

إِنَّهَ : باز دار ← (نَهَى، يَنْهَى)

أَوْمَرُ : دستور بده «وَوَ أَوْمَرُ = وَ أَمْرُ»

تَرْبَوِيَّ : پرورشی

تَعَمَّرُ : عمر می کند، در اینجا یعنی

ماندگار می شود (عَمَرَ، يَعْمُرُ)

جَبَّار : ستمکار زورمند

«صفت خدا به معنای توانمند»

حَمِير : خرها «مفرد: حِمَار»

خَدَّ : گونه

شَبَّهَ : تشبیه کرد (مضارع: يُشَبِّهُه)

عَزَمُ الْأُمُورِ : کارهای مهم

فَخُور : فخر فروش ≠ مُتَوَاضِع

فُنُون : هنرها «مفرد: فَنٌّ»

قِيَم : ارزشمند

لَ: بی گمان (حرف تأکید)

لَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ: با تکبر رویت را

برنگردان (مضارع: يُصَعِّرُ)

لَا تَمْشِ : راه نرو

(ماضی: مَشَى / مضارع: يَمْشِي)

لِيَهْتَدِيَ : تا راهنمایی شود

(ماضی: اِهْتَدَى)

مُخْتَال : خودپسند = مُعْجَبٌ

بِنَفْسِهِ

مَرَحًا : شادمانه و با ناز و خودپسندی

مَشَى : راه رفتن

مُعْجَبٌ بِنَفْسِهِ : خودپسند ← اِعْجَابٌ

بِالنَّفْسِ : خودپسندی

مُنْكَر : کار زشت

ناهي، ناهِ : بازدارنده

«جمع: ناهون، ناهين و نُهاة»

نَمُودَج : نمونه «جمع: نَمَاذِج»

يُقَدِّمُ : تقدیم می کند، پیش

می فرستد (ماضی: قَدَّمَ)

x ✓

✓

✓

✓

x

x

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَ الْخَطَا حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

۱- يَجِبُ أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ مَنْ نَتَكَلَّمُ مَعَهُ.

۲- عَلَيْنَا أَنْ نُحَافِظَ عَلَى آدَاءِ الصَّلَاةِ فِي وَقْتِهَا.

۳- قَدَّمَ لِقَمَانُ الْحَكِيمُ لِابْنِهِ مَوَاعِظَ قِيَمَةً.

۴- لَا تَعَمَّرُ الْحِكْمَةَ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ.

۵- اِلْعِجَابٌ بِالنَّفْسِ عَمَلٌ مَقْبُولٌ.

تماس با مهندس خلیلی
+989109301019

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ التَّالِيَةَ، ثُمَّ صَعِّ خَطًّا تَحْتَ اسْمِ التَّفْضِيلِ.

۱ أَعْلَمُ النَّاسِ، مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

داناترین مردم کسی است که علم دیگران را با علم خود جمع کند

۲ أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

بهترین بندگان خدا نزد خدا، سودمندترینشان برای بندگان خدا هستند

۳ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْكَسْبُ مِنَ الْحَلَالِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

بالاترین کارها، کسب روزی حلال است

■ دو کلمه «خَيْر» و «شَر» علاوه بر اینکه به معنای «خوبی» و «بدی» هستند می‌توانند به معنای اسم تفضیل نیز بیایند؛ در این صورت، معمولاً بعد از آن حرف جرّ «مِنْ» است، یا به صورت «مُضَاف» می‌آید؛ مثال:

تَفَكَّرْتُ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

ساعتی اندیشیدن بهتر از عبادت هفتاد سال است.

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَعْتَقِدُ الْأَمَانَةَ وَلَا يَجْتَنِبُ الْخِيَانَةَ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بدترین مردم کسی است که پایبند به امانت نباشد و از خیانت دوری نکند.

خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بهترین کارها میانه‌ترین آنهاست.

حَيٌّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ.

به سوی بهترین کار بشتاب.

۱- حَيٌّ: بشتاب

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

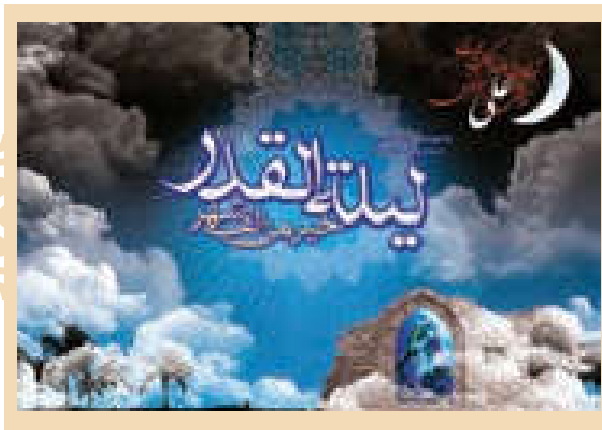

۱ ﴿...رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ الْمُؤْمِنُونَ: ١٠٩

پروردگارا ما ایمان آوردیم، پس گناهانمان را بیامرز و به ما رحم کن که تو بهترین رحم کننده گان هستی

۲ ﴿لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾ الْقَدْر: ۳

شب قدر بهتر از هزار ماه است

۳ شَرُّ النَّاسِ ذُو الْوَجْهِينَ.

انسان دو رو، بدترین مردم است

۴ خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَىٰ إِلَيْكُمْ عُيُوبَكُمْ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

بهترین برادران شما کسی است که عیبهای شما را به شما هدیه میکند / نشان میدهد

۵ مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ عَقْلَهُ فَهُوَ شَرٌّ مِنَ الْبَهَائِمِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

کسی که شهوتش بر عقلش چیره شد، از جانوران پست تر است

■ اسم مکان بر مکان دلالت دارد و بیشتر بر وزن **مَفْعَل** و گاهی بر وزن **مَفْعِل** و **مَفْعَلَة** است؛ مثال:

مَلْعَب: ورزشگاه   مَطْعَم: رستوران   مَصْنَع: کارخانه   مَطْبَخ: آشپزخانه
مَوْقِف: ایستگاه   مَنَزَل: خانه   مَكْتَبَة: کتابخانه   مَطْبَعَة: چاپخانه

■ جمع اسم مکان بر وزن «**مَفَاعِل**» است؛ مانند مَدَارِس، مَلَاعِب، مَطَاعِم و مَنَازِل.

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْآيَاتِينَ وَالْعِبَارَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْمَكَانِ وَاسْمَ التَّفْضِيلِ.

۱ ﴿... وَ جَادِلْهُمْ^۱ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ^۲ عَنْ سَبِيلِهِ...﴾

هر دو اسم تفضیل هستند

النحل: ۱۲۵

به بهترین روش به آنها بحث کن، همانا پروردگارتو به کسانی که از راه او گمراه شده‌اند آگاه‌تر است

۲ ﴿وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى﴾ الأَعْلَى: ۱۷

هر دو اسم تفضیل هستند

جهان آخرت بهتر و پایدارتر است

۳ كَانَتْ مَكْتَبَةٌ «جندی‌سابور» في خوزستان أكبر مَكْتَبَةٍ في الْعَالَمِ الْقَدِيمِ.

مدرسه جندی‌سابور در خوزستان بزرگترین مدرسه در دنیای قدیم بود

۲- ضَلَّ: گمراه شد

۱- جَادِلْ: بحث کن

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّمرِينُ الأوَّلُ: أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ تُنَاسِبُ التَّوضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟

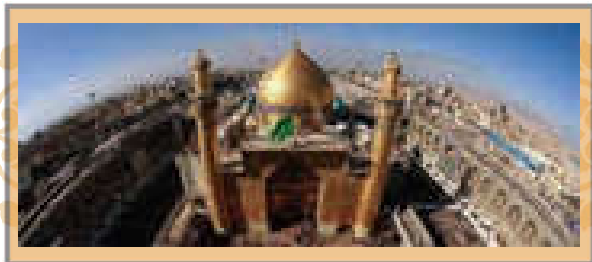
- ١- الْمُسْتَبِدُّ الَّذِي لَا يَرَى لِأَحَدٍ عَلَيْهِ حَقًّا: ..... **مختال**
- ٢- الْإِنْسَانُ الَّذِي يَفْتَخِرُ بِنَفْسِهِ كَثِيرًا: ..... **فخور**
- ٣- حَيَوَانٌ يُسْتَخْدَمُ لِلْحَمْلِ وَ الرُّكُوبِ: ..... **حمار**
- ٤- الْعَمَلُ السَّيِّئُ وَ الْقَبِيحُ: ..... **مُنكَر**
- ٥- عُضْوٌ فِي الْوَجْهِ: ..... **خَد**

التَّمرِينُ الثَّانِي: عَيِّنْ نَوْعَ الْأَفْعَالِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ وَ مَيِّزًا تَرْجَمْتَهَا. (نَوْع: الْأَمْرِي، الْمَضَارِعِ، الْأَمْر)

أَرَادَ قَنْبَرٌ أَنْ يُسَبِّحَ الَّذِي كَانَ سَبَّه؛ فَقَالَ الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَهُ: **مَهْلًا** يَا قَنْبَرُ، **دَعِ** شَاتِمَكَ مُهَانًا تُرَضِ الرَّحْمَنَ وَ تُسَخِّطِ الشَّيْطَانَ وَ تُعَاقِبِ عَدْوَكَ،... مَا أَرْضَى الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ بِمِثْلِ الْحِلْمِ، وَلَا أَسْخَطُ الشَّيْطَانَ بِمِثْلِ الصَّمْتِ، وَلَا **عُوقِبَ** الْأَحْمَقُ بِمِثْلِ السُّكُوتِ عَنْهُ.

قنبر خواست به کسی که به او ناسزا گفته بود، دشنام دهد، پس امام علی علیه السلام به او فرمودند: ای قنبر آرام باش، دشنامگوی خود را خوار رها کن تا [خدای] بخشاینده را خشنود و اهریمن را خشمگین کنی و دشمنت را کیفر داده باشی. مؤمن پروردگارش را با [چیزی] مانند بردباری خشنود و اهریمن را با [چیزی] همانند خاموشی خشمگین نکرد و نادان با [چیزی] همانند دم فرو بستن در برابرش کیفر نشد.

رُبَّ سَكُوتٍ أَبْلَغُ مِنَ الْكَلَامِ. (مِنَ الْأَمْثَالِ الْعَرَبِيَّةِ)

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ: تَرْجِمْ هَذِهِ الْأَحَادِيثَ النَّبَوِيَّةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱- حُسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ. ^{مبتدا} ^{خبر}
(الْمُبْتَدَأُ وَ الْخَبَرُ)

اخلاق نیکو، نیمی از دین است

۲- مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. ^{فاعل} ^{مفعول}
(الْفَاعِلُ وَ الْمَفْعُولُ)

کسی که اخلاقش بد شد، خودش را عذاب میدهد

۳- إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ. ^{ماضی مجهول} ^{مفعول}
(الْفِعْلُ الْمَاضِي الْمَجْهُولُ وَ الْمَفْعُولُ)

من مبعوث شدم تا مکارم اخلاق را کامل کنم

۴- اللَّهُمَّ كَمَا حَسَّنْتَ خَلْقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي. ^{ماضی از باب تفعیل} ^{امر از باب تفعیل}
(فِعْلُ الْأَمْرِ وَ الْفِعْلُ الْمَاضِي)

خداوندا همانطور که خلقتم را نیکو انجام دادی، اخلاقم را نیز نیکو گردان

۵- لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلُ فِي الْمِيزَانِ مِنْ الْخُلُقِ الْحَسَنِ. ^{اسم تفضیل} ^{جار و مجرور}
(اسْمُ التَّفْضِيلِ وَ الْجَارُ وَ الْمَجْرُورُ)

در ترازوی اعمال چیزی سنگین تر از اخلاق نیکو نیست

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ: تَرْجِمْ مَا يَلِي، ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْمَكَانِ، وَ اسْمَ التَّفْضِيلِ.

۱- ﴿رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ﴾: ^{اسم مکان} ^{اسم مکان} الشُّعْرَاءُ: ۲۸
پروردگار مشرق زمین و مغرب زمین

از سوی مسجد الحرام

۲- ﴿مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾: ^{اسم مکان} الْإِشْرَاءُ: ۱

ای شنونده ترین شنوندگان

۳- يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ: ^{اسم تفضیل}

ای بهترین خالقان

۴- يَا أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ: ^{اسم تفضیل}

ای مهربانترین مهربانان

۵- يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ: ^{اسم تفضیل}

۱- ساءَ: بد شد ۲- عَذَّبَ: عذاب داد ۳- لِأَتَمِّمَ: تا کامل کنم ۴- حَسَّنْتَ: نیکو گردانیدی

۵- میزان: ترازو (ترازوی اعمال) ۶- ما یلی: آنچه می آید

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّمَرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ وَالْمَصَادِرَ التَّالِيَةَ.

الْمَاضِي	الْمُضَارِعُ وَ الْمُسْتَقْبَلُ	الْأَمْرُ وَالنَّهْيُ	الْمَصَدَّر
قَدْ أَحْسَنَ: نیکی کرد	يُحْسِنُ: نیکی می کند	أَحْسِنُ: نیکی کن	إِحْسَان: نیکی کردن
إِفْتَرَبَ: نزدیک شد	يَفْتَرِبُونَ: نزدیک میشوند	لَا تَفْتَرِبُوا: نزدیک نشوید	إِفْتِرَاب: نزدیک شدن
إِنْكَسَرَ: شکسته شد	سَيَنْكَسِرُ: شکسته خواهد شد	لَا تَنْكَسِرْ: شکسته نشو	إِنْكَسَار: شکسته شدن
اسْتَغْفَرَ: آموزش خواست	يَسْتَغْفِرُ: آموزش میخواهد	اسْتَغْفِرْ: آموزش بخواه	اسْتِغْفَار: آموزش خواستن
مَا سَافَرْتُ: سفر نکردم	لَا يُسَافِرُ: سفر نمی کند	لَا تُسَافِرْ: سفر نکن	مُسَافَرَة: سفر کردن
تَعَلَّمَ: یاد گرفت	يَتَعَلَّمَانِ: یاد می گیرند	تَعَلَّمْ: یاد بگیر	تَعَلُّم: یاد گرفتن
تَبَادَلْتُمْ: عوض کردید	تَتَبَادَلُونَ: عوض میکنید	لَا تَتَبَادَلُوا: عوض نکنید	تَبَادُل: عوض کردن
قَدْ عَلَّمَ: آموزش داده است	سَوْفَ يُعَلِّمُ: آموزش خواهد داد	عَلِّمْ: آموزش بده	تَعْلِيم: آموزش دادن

التَّمْرِينُ السَّادِسُ: عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الْمَلَوْنَةِ.

١- ﴿فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾ الْفَتْحُ: ٢٦
مفعول و منصوب مفعول به حرف جر

٢- ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ الْبَقَرَةُ: ٢٨٦
فاعل و مرفوع مفعول و منصوب

٣- أَلْسَكُوتُ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامُ فِضَّةٌ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
مبتدا و مرفوع خبر و مرفوع

٤- أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
مبتدا و مرفوع مضاف اليه و مجرور مضاف اليه
مجرور به حرف جر

٥- عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ ع
مبتدا و مرفوع خبر و مرفوع مجرور به حرف جر

التمرين السابع: عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ.

- ١- نماذج حمير ثعالب ذئاب
٢- سروال صمت فستان قميص
٣- ممرضة بائعة فلاحه قئمة
٤- أحمر أحسن أجمل أضلح
٥- أصفر أزرق أبيض أكثر
٦- خد سن لسان مرح

التمرين الثامن: ضَعِ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.

- ١- اشترينا ..... وفساتين بأسعارٍ رخيصةٍ في المتجر.
 مواقف أشهراً سراويل
- ٢- ذهبَ العاملُ إلى بيته بعدما ..... واجباته بدقة.
 ضلَّ ساءَ تممَ
- ٣- إننا ..... هديةً لزميلنا الفائز في المسابقة.
 عمَرنا أهدينا غلبنا
- ٤- والدي يشتغل في مؤسسة ..... ثقافية.
 ربويّة نموذج ركوب
- ٥- يا زميلي، دع ..... لك حقيراً لرضا الله.
 شاتمَ نوعيّة أسعارَ
- ٦- إنَّ الـ ..... آلةٌ لمعرفةِ وزنِ الأشياءِ.
 مِفْتَاحَ مِصْبَاحَ مِيزَانَ

